

VERKLARING VAN VERHOOR VAN GETUIGE-DESKUNDIGE

Naam: Elsje Glimmerveen

Geboortedatum: 14 juni 1952

Geboorteplaats: Nieuw Loosdrecht

Beroep: psycholoog

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

Ik wil gezegd hebben dat ik geen arts ben en ook geen advocaat. Ik laat mij soms wel uit in deze beroeps categorie, maar dat doe ik als burger.

Ik ben dertig jaar psycholoog geweest in een eigen praktijk. Daar ben ik in 2016 heel bewust mee gestopt omdat ik had geconstateerd dat de overheid zich enorm met deze beroepsgroep begon te bemoeien. Dat deden zij in nauwe samenwerking met de verzekeraars. Dat vond ik mijn onafhankelijkheid als psycholoog zodanig in de weg staan dat ik gestopt ben.

Ik had een aantal kwalificaties als psycholoog. Ik was aangesloten bij het NIP. Ik was ook GZ – psycholoog met de bekende BIG registratie en ik was Europsycholoog. Al deze kwalificaties heb ik inmiddels bewust laten verlopen.

Wat ik een groot probleem vond, was dat de preventieve gezondheidszorg uit het verzekeringspakket gehaald werd. Wat we nu zien, is dat mensen ernstig in de problemen komen voordat ze hulp krijgen. Mensen moeten zes tot acht maanden wachten, willen ze in een beroepsmatige setting terecht kunnen bij de geestelijke gezondheidszorg. Door corona vindt dat ook nog eens vaak plaats via Zoom. Maar er bestaat problematiek die niet behandeld kan worden via Zoom. Direct contact is in die gevallen erg belangrijk.

Psychologen zijn verplicht zich te houden aan de DSM. De DSM is een soort handboek voor diagnostiek. Op een gegeven moment werd de DSM – V uitgegeven. Daaruit waren bepaalde diagnoses geschrapt. Daardoor kregen patiënten bepaalde behandelingen niet meer vergoed en ontstond de situatie waarin psychologen diagnoses gingen aanpassen om vergoeding te krijgen van de verzekeraars. Ook dat was een belangrijk deel van de reden waarom ik als psycholoog gestopt ben. Sindsdien komen mensen nog wel bij mij “op de koffie.” Ze weten mij te vinden.

De reden waarom ik hier vandaag zit, is dat het me verbaast dat de gesprekken die nu in de samenleving gevoerd worden, voornamelijk gedomineerd worden door virologen etc. Ik mis daarin de stem van de beroepsgroep psychologen. Er is te weinig aandacht voor wat het effect is van de coronamaatregelen. Een uitzondering hierop is Matthias DeSmet. Ik denk dat mensen onvoldoende begrijpen welke gedragsveranderingen er op kunnen treden als gevolg van bepaalde maatregelen.

Als onze landsbestuurders geen open kaart spelen over hetgeen waarmee ze bezig zijn, dan ga ik mij ernstige zorgen maken. Als de Tweede Kamer, die als taak heeft de regering te controleren, geen beschikking krijgt over gegevens waar zij om vragen, dan is dat problematisch. Over het algemeen, wanneer men ergens niet open over is, dan is daar een reden voor. Ik zou graag willen weten wat hiervoor de reden is. Wanneer mensen niet open zijn, hebben ze over het algemeen iets te verbergen. Ik wil weten wat dat is.

Er is een groot aantal maatregelen genomen. Een voorbeeld daarvan zijn de mondkapjes. Er werd aanvankelijk door een groot aantal mensen gezegd dat deze niet nuttig waren tegen het gezondheidsprobleem dat zich voordeed. Meerdere personen gaven ook aan dat de mondkapjes bedoeld waren voor gedragsverandering.

Laten we het hebben over kinderen. Mensen vergeten dat baby's en kleine kinderen zeer nauwkeurig

waarnemen. Het praktische nadeel van een mondkapje in die setting is dat kinderen de bewegingen van de mond niet kunnen zien, terwijl ze daar sterk op georiënteerd zijn. Dat is slechts een klein voorbeeld van de effecten van maatregelen. Zoiets simpels dat niet nodig is, heeft op jonge kinderen al een zodanig groot effect.

Als we het hebben over oudere kinderen, zien we dat er door deze kinderen vaak angstig wordt gereageerd op mensen die geen mondkapje dragen. Ze kijken dan angstig en lopen met een boog om dergelijke mensen heen.

Wat ik bezwaarlijk vind in de coronasituatie, is dat men informatie krijgt vanuit slechts een richting: de overheid en de daaraan gekoppelde media. Ik vind dat de media, zeker in praatprogramma's, enorm sterk het beleid van de overheid volgen. Als er dan iemand in een dergelijk programma zit die tegen het beleid is, dan zie je dat deze persoon sterk in de minderheid is. Dat is al een scheve verhouding. Deze persoon wordt in een dergelijke setting dan compleet afgemaakt. Een normaal psychologisch effect van een dergelijke situatie is dat de persoon die in de minderheid is, gaat twijfelen aan zijn/haar eigen waarneming en mening.

Leerachterstanden bij kinderen zijn een ander probleem van het coronabeleid. We zien dat kinderen moeilijker contact maken met elkaar en met volwassenen. Studenten, die in een leeftijdsgroep zitten waarin ze met elkaar in contact zouden moeten staan en zich sociaal zouden moeten ontwikkelen, worden door de maatregelen ook gestagneerd in hun ontwikkeling. We zien dat de maatregelen stagnerende effecten hebben op verschillende groepen in de samenleving. Ik vraag mij dan af waarom we dan nog op dezelfde manier doorgaan. Ik vraag mij ook af waarom deze ziekte wordt behandeld alsof hij fundamenteel verschilt van andere ziektes. Dat is mijns inziens niet zo.

Naar aanleiding van het beleid met het coronatoegangsbewijs, ben ik mij gaan verdiepen in het onderwerp discriminatie. Het viel mij op toen ik onlangs werd weggestuurd van een terras wegens het niet beschikken over een QR-code dat in een dergelijke situatie de meeste mensen wegstijven. De situatie met het coronatoegangsbewijs is mijns inziens absoluut discriminatie en doet mij ook denken aan de situatie van de jaren '30 van de vorige eeuw. Ook toen groeiden mensen langzaam in een discriminerend beleid.

Door de QR-codes ontstaat er een tweedeling in de maatschappij. Gevaccineerden en ongevaccineerden worden op deze manier tegen elkaar opgezet. Ik verwijs naar de filosoof Hannah Arendt, die zich heeft verdiept in de manier waarop totalitaire staten ontstaan.

Als de overheid aanzet tot discriminatie, ontstaat er een effect dat wij als maatschappij niet zouden moeten willen. Een politieke beweging die is gekozen door mensen, zou de belangen moeten behartigen van deze mensen. Dat is nu niet het geval. Dat klopt in het geheel niet. Ondernemers worden nu gedwongen om het controleapparaat van de overheid te worden, terwijl ze daarvoor niet geschoold zijn.

De overheid gaat zich nu bemoeien met zaken waarmee zij zich niet horen te bemoeien. Naar mijn idee gaat dit alle perken te buiten. De overheid neemt maatregelen tegen haar eigen grondwet in. Dat kan mijns inziens echt niet waar zijn. Ik onderschrijf uw opmerking dat een rechter niet kan toetsen aan de grondwet. Het verbaast mij ook ten eerste dat een rechter kan oordelen dat het coronatoegangsbewijs geen discriminatie is. Een advocaat kan dit niet zeggen zonder op de vingers getikt te worden, maar wanneer een rechter niet kan toetsen aan de grondwet, dan vraag ik mij af waar we mee bezig zijn.

Door het coronabeleid heeft er een aanzienlijke gedragsverandering plaatsgevonden, die mij als persoon totaal niet aanstaat. Dat is de reden waarom ik mij bij u heb aangemeld. Officiële instanties geven incoherente boodschappen af. Het gevolg daarvan is dat mensen bestuurbaar en

controleerbaar worden. Incoherente boodschappen veroorzaken onzekerheid bij het publiek. Wanneer dat een vast patroon wordt, blijven mensen in onzekerheid. Je ziet dan dat een deel van de mensen dat zelf corrigeert, maar het grootste deel doet dat niet en ontwikkelt een bepaalde angst. Mensen die bang zijn, zijn sneller geneigd om te doen wat een autoriteit van hen vraagt. Ik heb het vermoeden dat dit een bewust beleid is.

Mensen die een andere mening zijn toegedaan, worden weggezet als zijnde wappies, gekkies etc. Dat doet mij denken aan de tachtigjarige oorlog. In die situatie werd Nederland overspoeld door de Spanjaarden. Mensen die daarop tegen waren, werden "geuzen" genoemd. Dat woord heeft tegenwoordig positieve connotaties, maar in die tijd betekende het "armoedzaaiër" en had het negatieve connotaties. Wat we zien, is dat bepaalde visies geweerd worden. Bepaalde gesprekken worden verwijderd van internet. Een aantal jaren geleden zou dat nog "not done" zijn geweest. Nu wordt men van sociale media verwijderd omdat men een interview plaatst dat de gevestigde orde onwelgevallig is. Ik pleit ervoor dat mensen zelf onderzoek doen en tot hun eigen conclusies komen.

Ongevaccineerden worden in de samenleving op dit moment sociaal geïsoleerd. Dat zet mij aan het denken. In gevangenissen en in de jeugdzorg zijn isoleercellen inmiddels afgeschaft. De reden daarvoor is dat isolatie extreem beschadigend is. Ik vraag mij af waarom wij bepaalde bevolkingsgroepen op dit moment isoleren. Er is momenteel discussie gaande over het hoge aantal ouderen dat tijdens de eerste coronagolf is overleden. Dat wordt toegeschreven aan COVID-19, maar ik vraag mij af in hoeverre het ook te maken heeft met de sociale isolatie waarin deze mensen die maanden hebben doorgebracht. Eenzaamheid doet veel met mensen. Ik vraag mij af of we dat komend najaar opnieuw moeten willen.

De coronaregels van de afgelopen twee jaar hebben een groter effect dan mensen zich realiseren. Wanneer mensen zich langdurig aan bepaalde regels houden of er bepaalde gewoontes op na houden, ontstaan er bepaalde veranderingen in de hersenen. Op die manier worden bepaalde handelingen tot automatismen. Dat is bedoeld om tijd te besparen. Echter, dingen zoals mondkapjes kunnen op dezelfde manier tot ingesleten patronen worden. Hetzelfde geldt voor het regelmatig moeten halen van "boosters". In die context vind ik de uitspraak van Tamara van Ark (VVD) dat mondkapjes bedoeld zijn voor gedragsverandering zeer zorgelijk.

Ik raad mensen aan om te reflecteren op de zaken die zij in deze tijd meemaken en te handelen naar hun conclusies. Mensen zouden zelf moeten onderzoeken wat bepaalde zaken voor hen persoonlijk betekenen. Zij zouden moeten reflecteren op hun eigen gevoelens en angsten en na moeten denken over de aanleiding van die gevoelens. Op deze manier kan men bepaalde dingen een volgende keer anders laten verlopen.

Ook zou men geen wetten moeten volgen die onrechtvaardig zijn. Als men wetten doorvoert die in strijd zijn met de grondrechten, zou de overheid dat zodanig moeten uitleggen dat de gehele bevolking het begrijpt. Als dat niet kan, moet men die wetten niet doorvoeren.

Mensen zouden ook vooral niet moeten denken dat zij geen verschil kunnen maken. Mensen hebben het vermogen om te denken en te voelen en mensen die dicht bij hun gevoel staan, hebben vaak ook een sterke intuïtie. Ik zou mensen aanraden naar die intuïtie te luisteren, maar ook gebruik te maken van hun eigen denkvermogen. Op deze manier kunnen mensen in hun eigen kracht komen te staan. Iedereen heeft recht op zijn of haar eigen mening. Ik vind dat een van de basisregels van de samenleving. We hebben dan wel de verantwoordelijkheid om op een normale, beschaafde manier met elkaar te communiceren. Wanneer mensen hun denkvermogen en hun gevoel op een lijn krijgen, heeft dat effect op de omgeving. Door de kracht van het denken in te zetten, kan men bepaalde zaken veranderen.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat ik de kans klein acht dat onze landsbestuurders ooit het voortouw zullen nemen om iets te veranderen in de samenleving, omdat dat niet in hun belang is. Zij zijn hun connectie met de bevolking kwijt, en daarmee verliezen ze hun vermogen om effectief te kunnen besturen. Daardoor hebben zij steeds meer drang en dwang nodig om bepaalde dingen voor elkaar te krijgen. Op een bepaalde manier raken zij verstrikt in hun eigen systeem. Op dit moment manifesteert het hoogste landsbestuur zich als een olietanker. Bijsturen is tijdrovend, en mijns inziens zullen onze hoogste landsbestuurders dat niet doen. Dat betekent dat de burgers dat zelf moeten doen. Dit moet wel via geweldloos protest gaan.

Leiden

19 februari 2022

Voorgelezen en ondertekend,

.....

Elsje Glimmerveen

.....

Pieter Kuit